

A próféta-ság Lelke: Az éjféli kiáltás

Habakuk két táblája

Jeff Pippenger

2012-10-13

Egy tisztázó szó

Nemrég hozzákezdünk Habakuk Két Táblájának átirata előkészítéséhez, hogy lefordíthassuk azokat a honlapunkon képviselt különböző nyelvekre. Annak a feladatnak az elvégzése, hogy egy elhangzott előadást írott előadássá alakítsunk, sokkal nagyobb feladat, mint azt az megérthetné, aki nem ismeri mindazokat az akadályokat, amelyeken keresztül kell mennünk ahhoz, hogy egy szóbeli előadást írott előadássá formáljunk, együtt azokkal az elkerülhetetlen nehézségekkel, amelyek a honlapon szereplő különböző nyelvekre történő végső fordítással járnak. Éppen most kezdtük meg a kilencvenöt előadás közül az elsőnek a szöveggondozását, és felfedeztem egy újabb akadályt, amelyen szintén át kell mennünk. Ez ennek az üzenetnek az 1989-től a jelenlegi történelmünkig terjedő fokozatos fejlődésével kapcsolatos.

A mintegy tizenöt évvel ezelőtti előadásokban voltak olyan igazságok, amelyek megértése még kezdeti állapotban volt. Ezek közül az első igazság, amelyet tisztáznom kell, a második angyal megérkezése a millerita történelemben. Akkoriban úgy értettem, hogy a második angyal akkor érkezett meg, amikor a protestáns egyházak Miller első angyal üzenetének hirdetésével szemben kezdték bezárni kapuikat, összefüggésben az 1843-as év lezárulásával. William Miller olyan időszámítást követett, amelyről azt hitte, hogy azonosítja: az 1843-as év 1843. március 22-én kezdődött és 1844. március 22-én ért véget. Úgy gondolta, hogy az a három prófécia, amelyeket végül a két szent táblára helyeztek, az 1843-as évben teljeseedik be, és azt hitte, hogy ez az év 1844. március 22-én ér véget. Két pontban tévedett.

Dániel tizenkettedik fejezetének 1335 napra vonatkozó három próféciáját, a Leviticus huszonhat „hét idejének” 2520 évét és Dániel nyolcadik fejezetének 2300 napját Miller úgy értette, hogy 1844 márciusában zárulnak le. Ezt követően az Úr úgy vezette Samuel Snow-t, hogy ne csupán azt értse meg, hogy a próféciák nem 1843-ban, hanem 1844-ben érnek véget. Snow a karaita időszámítást alkalmazta; Miller nem ezt az időszámítási módot használta. Miller a rabbinikus, napéjegyenlőséghez igazodó időszámítást alkalmazta, amely az évet tavasztól tavaszig számította.

Amikor Habakuk két tábláját bemutattuk, még nem értettük ezt a történelmi valóságot, és Miller tapasztalatát használtuk arra, hogy 1844. március 22-ét a második angyal érkezéseként és a késedelem idejének kezdeteként jelöljük meg. Úgy értettem, és ma is úgy értem, hogy annak az angyalnak az érkezése annak felelt meg, amikor a protestánsok elutasították Miller első angyali üzenetét, és a következő szakasz volt a hivatkozási alapom.

„1842 júniusában Miller úr Portlandban, a Casco Street-i gyülekezetben tartotta előadásainak második sorozatát. Nagy kiváltságnak éreztem, hogy részt vehettem ezeken az előadásokon; mert csüggedés vett erőt rajtam, és nem éreztem magamat felkészültnek arra, hogy

Megváltómmal találkozom. Ez a második sorozat sokkal nagyobb izgalmat keltett a városban, mint az első. Néhány kivételtől eltekintve a különböző felekezetek bezárták gyülekezeteik ajtaját Miller úr előtt. A különféle szónokokról sok beszéd igyekezett leleplezni az előadó állítólagos rajongó tévedéseit; ám aggódó hallgatók tömegei látogatták összejövetelét, és sokan nem tudtak bejutni az épületbe. A gyülekezetek szokatlanul csendesek és figyelmesek voltak.” Life Sketches, 27.

Megértettem, hogy az ajtók bezárulása Miller üzenetével szemben az első angyal elutasításának kezdetét jelezte, és Millernek az idő rabbinikus/napéjegyzéneltséghez kötött számításáról vallott felfogásával összhangban azt feltételeztem, hogy 1844. március 22-e jelölte 1843 végét. Miller 1842 júniusában, Portlandban tartott előadása valójában egy útjelző, amely egy fokozatos elutasítást azonosít, s ez végül 1844. április 18-án zárult le, ám az előadások idején még nem ismertük fel Samuel Snow-nak az idő karaita számítására vonatkozó alkalmazását.

Amikor annak az első előadásnak a szerkesztését megkezdjük, ráébredtem, hogy ami akkor feljegyzésre került, látszólag ellentmond annak, amit most tanítunk. Igen is, meg nem is. Ez egyszerűen a második angyal fokozatos eljövételének hangsúlyozása, és egyúttal e üzenet fokozatos feltöretésének szemléltetése is, miként a millerita történelemben is történt. E tisztázó megjegyzésnek választ kell adnia azok számára, akik megütköztek azon, hogy 1844. április 19-ét az első millerita csalódásként azonosítjuk, valamint azon, amit a múltban tanítottak.

„Az első és a második üzenet 1843-ban és 1844-ben adatott, és most a harmadik hirdetése alatt állunk; de mindhárom üzenetet továbbra is hirdetni kell. Éppen olyan lényeges most, mint valaha, hogy megismételtesse azoknak, akik az igazságot keresik. Tollal és szóval kell megszólaltatnunk e hirdetést, bemutatva azok sorrendjét, valamint azon próféciák alkalmazását, amelyek a harmadik angyal üzenetéhez vezetnek bennünket. Nem lehet harmadik az első és a második nélkül. Ezen üzeneteket kell adnunk a világnak kiadványokban és előadásokban, a prófétai történelem vonalán bemutatva mindazt, ami volt, és mindazt, ami lesz.” Selected Messages, 2. könyv, 104.

Habakuk két táblája 1/95

Bevezetés Habakuk két táblájához és az éjféli kiáltáshoz

Ebben a sorozatban hosszabb időszakon át Habakuk két tábláját — az 1843-as és az 1850-es Ábrákat — fogjuk vizsgálni. Kezdeként a Midnight Cry helyére tesszük. Amint említettük, a kezdeti előadások jelentős része áttekintés lesz azok számára, akik ismerik ezt az üzenetet; mivel azonban olyan sorozatot készítünk elő, amelyet ezzel az üzenettel újonnan ismerkedők is tanulmányozhatnak, számukra is fel kell vázolnunk néhány alapvető gondolatot. A Midnight Cry-jal fogjuk kezdeni, összpontosítva egy olyan szempontra, amely Ellen White első látomásában található. Olvassuk el a Christian Experience and Teachings 57. oldalának első bekezdését.

Nem sokkal az 1844-ben bekövetkezett idő múlása után kaptam első nyílt látomásomat. Mrs. Hainesnél tartózkodtam Portlandben, Maine államban; ő egy Krisztusban szeretett testvér volt, akinek szíve az enyémhez forrt. Öten voltunk, mindnyájan asszonyok, csendesen térdelve a

családi oltárnál. Miközben imádkoztunk, Isten hatalma úgy szállt reám, mint soha azelőtt.

Ez az öt asszony, akiknek szíve összeforrott White testvérnőével, nem álltak szemben Isten hatalmának semmiféle megnyilvánulásával. Figyelemre méltó, hogy mindannyian nők voltak, akik az egyházat jelképezik, és öten voltak, ami tekinthető az öt bölcs szűznek. Ez csupán egy megfigyelés.

Úgy tűnt nekem, hogy világosság vesz körül, és egyre magasabbra emelkedem a földről. Megfordultam, hogy megkeressem az adventnépet a világban, de nem találtam őket, amikor egy hang így szólt hozzám: „Nézz ismét, és nézz egy kissé magasabbra.” Erre felemeltem szememet, és megláttam egy egyenes és keskeny ösvényt, amely magasan a világ fölé volt emelve. Ezen az ösvényen haladt az adventnép a város felé, amely az ösvény túlsó végén volt. Mögöttük, az ösvény kezdeténél, fényes világosság volt felállítva, amelyről egy angyal azt mondta nekem, hogy az az Éjféli Kiáltás. Ez a világosság végigfénylette az egész ösvényt, és világított lábaiknak, hogy meg ne botoljanak. Ha tekintetüket szilárdan Jézusra szegezték, aki közvetlenül előttük haladt, vezetve őket a városba, biztonságban voltak. Ám hamarosan némelyek elfáradtak, és azt mondták, hogy a város még igen messze van, pedig arra számítottak, hogy már korábban bejutnak oda. Ekkor Jézus bátorította őket azzal, hogy felemelte dicsőséges jobb karját, és karjából világosság áradt, amely végighullámozott az adventseregen, és ők ezt kiáltották: „Alleluja!” Mások azonban vakmerően megtagadták a mögöttük levő világosságot, és azt mondták, hogy nem Isten vezette őket ilyen messzire. Ekkor a mögöttük levő világosság kialudt, lábaikat teljes sötétségben hagyva; és megbotlottak, szem elől tévesztették a célt és Jézust, és leestek az ösvényről az alant elterülő sötét és gonosz világba.

William Miller és az Éjféli Kiáltás

Ebben az első előadásban, néhány pont tisztázása után, az adventisták 1844. decemberi low hamptoni konferenciáját fogjuk tárgyalni. Ezen a konferencián néhány millerita összegyűlt, és William Miller elvetette az Éjféli Kiáltás értelmezését. Az itt követett logika az, hogy ez a látomás, jóllehet mindannyiunknak szól, különösképpen William Miller számára adatott.

Ugyanabban a hónapban William Miller megtagadta a mögöttük levő világosságot — az Éjféli Kiáltást —, ami azt eredményezte volna, hogy letér az ösvényről az alant levő gonosz világba. Ennek következményeit meg fogjuk vizsgálni. A történelmi bizonyítékok azt mutatják, hogy a milleriták mindnyájan úgy hitték, hogy a tíz szűzről szóló példázatot teljesítik be; ez közsímet volt közöttük. Meg fogjuk mutatni, hogy William Miller értette, mi volt az Éjféli Kiáltás. Miller úgy hitte, hogy az Éjféli Kiáltás a Dániel 8:14 és a Jelenések 14:6–9 ítéletórájának üzenete volt. Úgy hitte, hogy az az üzenet, amelyet az 1830-as évek elején kezdett hirdetni, az Éjféli Kiáltás volt: „Ímé, jő a vőlegény”, és hogy Jézus mint vőlegény jön a világhoz.

A Milleriták történelmének nagy részében úgy hitték, hogy ők teljesítik a tíz szűzről szóló példázatot, de azt gondolták, hogy az éjféli kiáltás azt az üzenetet írja le, amelyet hirdettek. 1844 nyarára azonban új és helyes megértés bontakozott ki: az éjféli kiáltás a hetedik hónap mozgalma volt, amelyben Jézus eljövételét a hetedik hónap tizedik napjára várták. Ez volt az igazi éjféli

kiáltás. Amikor Miller 1844 decemberében elutasította az igazi éjféli kiáltást, 1844 nyarának történelmét utasította el, és visszatért korábbi álláspontjához, miszerint az csupán az 1830-as évek általános üzenete volt. Az éjféli kiáltás dinamikájának megértése döntő fontosságú. Ha nem értitek a 2520-at úgy, ahogyan a Milleriták értették, nem érthetitek meg az éjféli kiáltást. Ha pedig nem tudjátok úgy megérteni az éjféli kiáltást, ahogyan a Milleriták értették, letértek az ösvényről az alant levő gonosz világba.

Ebben az előadásban a táblázaton szereplő azon igazságok közül indulunk ki, amelyeket az adventizmus ma nyíltan elutasít. A Hetednap Adventista Egyház Bibliai Kutatóintézete és a legtöbb adventista teológus elutasítja a 2520-at. Ezt a továbbiakban bibliai alapon tárgyaljuk, de kezdetben azt fogjuk bemutatni, hogy Ellen White teljes mértékben támogatja a 2520-at. Az Intézet és a legtöbb teológus a Naponkénti úttörői értelmezését is elutasítja. Meg fogjuk mutatni, hogy a Naponkénti úttörői értelmezésének — miszerint az a pogányság — elutasítása a Prófétaság Lelkének elutasítása. Az Intézet nyilvánosan elutasítja a harsonák úttörői értelmezését is — az Ötödik és a Hatodik Harsonát. Azzal kezdjük, hogy megmutatjuk: a harsonák úttörői értelmezésének elutasítása a Prófétaság Lelkének elutasítása.

Ma a legtöbb adventista legjobb esetben is csak homályos ismeretekkel rendelkezik az 1290-ről és az 1335-ről. Az 1335-ről vallott úttörői megértés nélkül nincs bibliai alapja annak, hogy az 1844. március 22-én kezdődő késedelmi időt azonosítsuk. A késedelmi idő megértése nélkül nem lehet felfogni az Éjféli Kiáltás dinamikáját. Az Éjféli Kiáltás megértése nélkül az ember letér az ösvényről az alant levő gonosz világba. Ezen igazságokat a táblázaton a Prófétaság Lelkének egyértelmű jóváhagyása alapján fogjuk bemutatni, majd Isten Igéjéből elemezni őket. Előbb azonban látnunk kell, mi vette körül a millerita történelmet, és mi idézte elő az Éjféli Kiáltást.

A millerita történelem és az első angyal eljövedele

Kezdjük Uriah Smith gondolataival a Thoughts on Daniel and Revelation 521. oldaláról, hogy bemutassuk a millerita történelmet, és kitérjünk 1798-ra. Uriah Smith ezt írja: „A Jelenések 10. fejezetében leírt események időrendje továbbá abból a tényből állapítható meg, hogy ez az angyal azonos a Jelenések 14 első angyalával.” A Jelenések 10-ben egy hatalmas angyal száll alá a mennyből, kezében egy nyitott kis könyvvel. Ellen White tudatja velünk, hogy ez a hatalmas angyal Jézus Krisztus, a kis könyv pedig Dániel könyve. A tizedik fejezet végére János azt a parancsot kapja, hogy egye meg a kis könyvet, amely édes lesz a szájában, de keserű a gyomrában. János a millerita történelmet jelképezi, ahol Dániel üzenete édes, de keserű csalódáshoz vezet. A Jelenések 10 hatalmas angyala a pionírok szerint a Jelenések 14 első angyala — ugyanaz az angyal.

Gyakran nem időzünk sokat annál, hogy pontosan meghatározzuk ezeket az angyalokat a Jelenések könyvében, pedig így kellene tennünk. A Jelenések 10-ben szereplő hatalmas angyal az az angyal is, akiről William Miller azt hitte, hogy az Éjféli Kiáltás beteljesítését végzi a Jelenések 14 első angyalának munkáját végrehajtva: „Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget; mert eljött az ő ítéletének órája.” Az ő ítéletének órája Dániel 8:14-re utal. Ezek az angyalok az elvégzett munka különböző vonatkozásait azonosítják.

Visszatérve Uriah Smithhez: „A Jelenések 10 eseményeinek kronológiája továbbá abból a tényből is megállapítható, hogy ez az angyal azonos a Jelenések 14 első angyalával.” Megmagyarázza, mi kapcsolja össze őket: mindkettőnek különleges üzenetet kell hirdetnie, mindkettő hangos szóval teszi közzé kijelentését, mindkettő a Teremtőre utaló hasonló nyelvezetet használ, és mindkettő időt hirdet — az egyik megesküszik, hogy idő többé nem lesz, a másik pedig azt hirdeti, hogy eljött Isten ítéletének órája. A Jelenések 14:6 üzenete az utolsó idő kezdetének innenső oldalán helyezkedik el.

Uriah Smith kijelenti, hogy a vég ideje 1798, és a Jelenések 14 üzenete ezt követően hangzik fel. Így ír: „A Jelenések 14:6 üzenete azonban a vég idejének kezdetét követő időszakra esik. Isten ítélete órájának elérézését hirdeti, ennél fogva alkalmazása szükségképpen az utolsó nemzedékre vonatkozik. Pál nem hirdette az elékezett ítélet óráját. Luther és munkatársai sem hirdették azt. Pál egy eljövendő ítéletről érvelt, amely meghatározatlanul a jövőben volt, Luther pedig azt saját korától legalább háromszáz év távolságára helyezte. Továbbá Pál figyelmezteti az egyházat minden olyan igehirdetéssel szemben, amely azt állítja, hogy Isten ítéletének órája eljött, mindaddig, amíg egy bizonyos idő el nem érkezik.” A 2 Thessalonika 2:1–3-ban Pál azt mondja, hogy Krisztus napja nincs közvetlenül közel, míg előbb be nem következik a szakadás, és meg nem jelenik a bűn embere. Pál bemutatja a bűn emberét, a kis szarvat, a pápaságot, és óvó figyelmeztetéssel fogja át uralmának egész időszakát, amely 1260 évig tartott, és 1798-ban ért véget.

1798-ban megszűnt a Krisztus közeli eljövételének hirdetésére vonatkozó korlátozás. Megkezdődött a vég ideje, és a pecsét levétetett a kis könyvről. Azóta a Jelenések 14. fejezetének angyala előment. Uriah Smith ezt mondja: „Ha meglátjátok, 1798 óta az első angyal üzenete előrement. 1798-ban a Jelenések 14 első angyala megérkezik a történelembe” — ez az úttörők értelmezése. „Azóta a Jelenések 14. fejezetének angyala hirdette, hogy eljött Isten ítéletének órája, és a tizedik fejezet angyala megvetette lábát a tengeren és a szárazföldön, megesküvén, hogy idő többé nem lesz. Az ő azonosságuk kétségbevonhatatlan. Minden érv, amely az egyiket elhelyezi, a másikra nézve is érvényes. A jelen nemzedék e két prófécia beteljesedésének tanúja. Az advent hirdetésében, különösen 1840-től 1844-ig, kezdődött meg azok teljes és részletes beteljesedése.”

Smith 1840-et és 1844-et jelöli meg a Jelenések 14 első angyalára vonatkozóan, amely 1798-ban érkezik, de az első angyalt 1840-ben is megjelöli, amikor az üzenet erővel ruháztatik fel. Az advent hirdetésében, különösen 1840 és 1844 között, kezdődött meg annak teljes beteljesedése. Az angyal helyzete, hogy egyik lábát a tengerre, a másikat a földre helyezi, kihirdetésének széles kiterjedését jelöli. Az üzenet átkelne az óceánon, és különféle nemzetekhez terjedne el, és az adventhirdetés valóban eljutott a világ minden misszióállomására. 1840-től kezdve az első angyal üzenete Ellen White szerint a világ minden misszióállomására eljutott. Ez akkor teljesedett be, amikor a bibliai prófécia év-nap elve megerősítést nyert az Oszmán Birodalom összeomlásával. Ezen a ponton nem a részletekkel foglalkozunk, hanem a millerita történelem és az Éjféli Kiáltás dinamikájának előkészítésével.

Kulcsfontosságú történelmi események: 1833 és a csillagok lehullása

1833-ban következett be a csillagok lehullása. Ellen White a *The Great Controversy* 333. oldalán így ír: „1833-ban, két évvel azután, hogy Miller nyilvánosan kezdte bemutatni Krisztus közeli eljövételének bizonyítékait, megjelent az utolsó jel, amelyet a Megváltó az Ő második adventjének jeleként ígért. Jézus ezt mondta: „A csillagok lehullanak az égről.” Máté 24:29. János pedig a *Jelenések* könyvében kijelentette, amint látomásban szemlélte azokat a jeleneteket, amelyek Isten napját voltak hivatva hirdetni: „az ég csillagai a földre hullának, miképpen a fügefafa elhullatja idejekorán való gyümölcsseit, ha nagy szél rázza.” *Jelenések* 6:13. Ez a prófécia feltűnő és lenyűgöző beteljesedést nyert az 1833. november 13-i nagy meteorzáporban.”

William Miller bizonyágtétele így szól:

„1833 nyarán, szombaton, reggeli után leültem az íróasztalomhoz, hogy megvizsgáljak egy bizonyos kérdést, és amikor felálltam, hogy kimenjek dolgozni, minden eddiginél nagyobb erővel hatolt belém ez a szó: „Menj, és mondd el a világnak.” A benyomás oly hirtelen támadt és olyan erővel érkezett, hogy visszaroskadtam a székembe, ezt mondva: „Nem mehetek, Uram.” „Miért nem?” — mintha ez lett volna a felelet; erre aztán mind előtörték a mentségeim, fogyatkozó képességeim tudata, de szorongásom oly nagyra nőtt, hogy ünnepélyes szövetséget kötöttem Istennel: ha Ő megnyitja az utat, elmegyek, és teljesítem köteletségemet a világ felé. „Mit értesz azon, hogy megnyitja az utat?” — mintha ez jutott volna eszembe. Nos hát — mondtam —, ha nyilvános megszólalásra hívást kapnék bárhol, elmegyek, és elmondom nekik, mit találok a Bibliában az Úr eljövételéről. Azonnal minden terhem eltűnt. És örvendeztem, hogy valószínűleg nem szólítanak majd fel ily módon, mert ilyen meghívást még soha nem kaptam, megpróbáltatásaim nem voltak ismertek, és alig reméltem, hogy bármiféle munkamezőre meghívóznak. Körülbelül fél órával ezután, még mielőtt elhagytam volna a szobát, bejött Mr. Guilford drezdeni — lakóhelyemtől mintegy tizenhat mérföldre lakó — fiának egyike, s azt mondta, hogy apja értem küldte, és azt kívánja, menjek haza vele, mert azt gondoltam, bizonyára valami ügyben akar látni. Megkérdeztem tőle, mit akar. Azt felelte, hogy másnap nem lesz prédikáció az ő gyülekezetükben, és az apja azt szeretné, ha elmennék, és beszélnek az embereknek az Úr eljövételének tárgyáról. Azonnal megharagudtam magamra azért, hogy megkötöttem azt a szövetséget. Nyomban fellázdaltam az Úr ellen, és elhatároztam, hogy nem megyek. A fiút válasz nélkül hagytam, és nagy gyötrelemben visszavonultam egy közeli ligetbe. Ott mintegy egy órán át tusakodtam az Úrral, igyekezve feloldozni magamat az alól a szövetség alól, amelyet vele kötöttem, de semmi megkönnyebbülést nem nyertem. Lelkiismeretembe ez vésődött: „Szövetséget kötsz Istennel, és ily hamar megszeged?” — és e cselekedet mérhetetlen bűnössége teljesen maga alá temetett. Végül alávettem magam, és megígértem az Úrnak, hogy ha megtart engem, elmegyek, bízva Benne, hogy kegyelmet és képességet ad mindannak véghezvitelére, amit csak megkíván tőlem. Visszatértem a házba, és a fiút még mindig ott találtam várakozni. Ott maradt ebéd utánig, és én visszatértem vele Drezdenbe.”

Így kezdte Miller 1833 nyarán nyilvánosan hirdetni az üzenetet. 1833 decemberében a csillagok hullása még ünnepélyesebb komolysággal ruházta fel üzenetét.

1840: A prófécia beteljesedése és az Oszmán Birodalom

1840-ben Ellen White a prófécia egy figyelemre méltó beteljesedéséről tesz megjegyzést. E szakaszt gyakran vitatják a Prófétaság Lelkével kapcsolatban; egyesek azt állítják, hogy Uriah Smith illesztette be A nagy küzdelem című műbe, ám ezek az érvek megalapozatlanok. A prófétai beteljesedéseknek az 1840-ig vezető sorrendjéről beszél, beleértve a csillagok lehullását és a Sötét Napot. Így ír: „1840-ben a prófécia egy másik figyelemre méltó beteljesedése széles körű érdeklődést keltett.”

Ő a bibliai próféciaira utal, nem pusztán Josiah Litch emberi előrejelzésére.

„Két évvel korábban Josiah Litch, a második adventet hirdető egyik vezető lelkész, közzétette a Jelenések 9. fejezetének magyarázatát, amelyben megjövendölte az Oszmán Birodalom bukását. Számításai szerint e hatalomnak 1840. augusztus 11-én kellett megdőlnie. A meghatározott időben Törökország nagykövetei útján elfogadta Európa szövetséges hatalmainak védelmét, és így keresztény nemzetek ellenőrzése alá helyezte magát. Az esemény pontosan beteljesítette a jövendölést. Amikor ez ismertté vált, sokaságok győződtek meg a Miller és munkatársai által követett prófétai magyarázati elvek helyességéről, és csodálatos lendületet kapott az adventmozgalom. Művelt és tekintélyes férfiak csatlakoztak Millerhez nézeteinek hirdetésében és közzétételében, és 1840-től 1844-ig a munka gyorsan terjedt.”

Uriah Smith azt mondta nekünk, hogy a Jelenések 14 első angyala 1798-ban érkezett meg, de ez ugyanaz az angyal, mint a Jelenések 10 angyala. A Jelenések 10-ben János azt a parancsot kapja, hogy vegye ki a kis könyvet az angyal kezéből, és egye meg, és az édessé válik a szájában. A millerita üzenet 1840. augusztus 11-én vált édessé, miután két éven át a bibliai prófécia év-nap elve alapján az Oszmán Birodalom összeomlását jövendölték. Amikor az esemény pontosan beteljesedett, az az üzenet, amelyet hirdettek, édessé vált a szájukban.

1840. augusztus 11-én az üzenet édessé vált a szájukban. János azt a parancsot kapja, hogy vegye ki a leszállt angyal kezéből a kis könyvet. Az angyal 1840. augusztus 11-én száll alá, és a Jelenések 10 angyala ugyanaz, mint a Jelenések 14 első angyala. A Jelenések 14 angyala 1798-ban, a vég idején érkezik meg, de üzenete 1840-ben nyer erőt. Ellen White azt mondja, hogy amikor az esemény ismertté vált, sokaságok győződtek meg a prófétai értelmezés azon elveinek helyességéről, amelyeket Miller és társai elfogadtak. Az 1930-as évektől kezdve, 1919-cel kezdődően, de különösen az 1930-as években, az adventizmus elvetette a Miller és társai által elfogadott prófétai értelmezési szabályokat — ezek a szabályok pedig a bibliai tanulmányozás proof text módszerét jelentették.

Az 1843-as Táblázat és a Késedelem ideje

A történelem következő határjele az 1843-as ábra, amely 1842 májusában készült. Ellen White ezt mondja: „Láttam, hogy az 1843-as ábrát az Úr keze irányította, és hogy azt nem szabad megváltoztatni; hogy a számok úgy voltak, ahogyan Ő akarta azokat, és hogy az Ő keze rajta volt, és elrejtett egy tévedést némely számadatban, hogy senki se láthassa azt mindaddig, amíg az Ő keze el nem távolított.” Ez az ábra prófétai határjel, amely 1842 májusában készült. 1842 júniusában a protestáns egyházak elkezdtek bezárni kapuikat, és megérkezik a második angyal.

A Testimonies első kötetének 21. oldaláról: „1842 júniusában Miller úr megtartotta második előadássorozatát a maine-i Portlandben, a Casco Street Church-ben. Kevés kivételtől eltekintve a különböző felekezetek bezárták gyülekezeteik ajtaját Miller úr előtt.” Ellen White tudatja velünk, hogy hetednap Adventista Keresztényekként meg kell tanulnunk az okból az okozatra következtetni. Az az ok, amely a protestáns egyházakat arra indította, hogy bezárják ajtaikat, e táblázat bevezetése volt. Amikor a táblázatot 1842 májusában bevezették, a protestáns egyházak arra a következtetésre jutottak, hogy a milleriták megtévesztett fanatikusok.

A következő az első csalódás. A nagy küzdelem 393. oldaláról:

Már 1842-ben e prófécia ama utasítása, hogy írják le a látomást, és tegyék világossá táblákra, hogy futhasson, aki olvassa azt, Charles Fitch számára azt sugallta, hogy készítsen egy prófétikus táblázatot Dániel és a Jelenések látomásainak szemléltetésére. Charles Fitch, aki közvetlenül az 1844. október 22-i Nagy Csalódás előtt halt meg, az Úr eszköze volt e történetben. Elkészítette a táblázatot, amely 1842 májusában jelent meg.

E diagram közzétételét Habakuk parancsának beteljesedéseként tekintették. Senki sem vette azonban észre a látomás beteljesedésében mutatkozó látszólagos késedelmet. Ugyanebben a próféciában késedelmi idő is szerepel. A csalódás után e szentírási szakasz jelentőségteljessé vált: „Mert e látomás bizonyos időre szól, de a végén szól, és nem hazudik; ha késik is, várj reá, mert bizonynal bekövetkezik, nem marad el. Az igaz ember pedig hitből él.”

A késedelem ideje az első csalódás, amely 1844. március 22-én következik be. A milleriták a világ végét 1843-ra jövendölték, a bibliai időszámítást alkalmazva. Amikor az Úr addigra nem jött el, 1844. március 22-én bekövetkezett az első csalódás. Ez a késedelem ideje.

Ez a késedelem ideje a tíz szűzről szóló példázatban, Habakuk 2-ben és Dániel 12-ben. Dániel 12:11 ezt mondja: „És attól az időtől fogva, hogy elvételik a mindennapi áldozat...” Az úttörők úgy értették, hogy a pogányságot 508-ban fékezték meg, amikor Klodvig legyőzte a vizigótokat. Attól az időtől fogva, hogy a pogányság eltávolítottatik, és felállítatik a pápaság (harminc évvel később, 538-ban), ezerkétszázkilencven nap léssen. A következő vers ezt mondja: „Boldog, aki várja és megéri az ezerháromszázharmincöt napot.” 508 meg 1335 egyenlő 1843-mal. „Boldog, aki eljut 1843-ig.” Az 1335 a késedelem idejét jelöli, ezt mondván: „Boldog, aki várja és megéri 1843-at.” Ha fenntartod az úttörők értelmezését a mindennapiról, amint Ellen White is teszi, ez világos.

A további tisztázás végett Ézsaiás 30:18 ezt mondja: „Azért vár az Úr.” Itt az Úr a tíz szűzről szóló példázat vőlegénye, és késlekedik. „És azért késlekedik a vőlegény, hogy kegyelmes legyen hozzátok, és azért magasztaltatik fel, hogy irgalmazhasson nektek, mert az Úr az ítélet Istene. Boldogok mindazok, akik Őrá várnak.” Ez egybehangzik Dániel 12:12-vel: „Boldog, aki várja és megéri az 1335-öt.” A vőlegény 1844. március 22-én késlekedik. Áldás kapcsolódik ahhoz, hogy valaki eljut az első csalódásig, és azután várakozik. Amikor ide megérkezel, várakoznod kell. Mire vársz? Habakuk 2:3 ezt mondja: „Mert e látomás még meghatározott időre szól, de a végén megszólal, és nem hazudik; ha késlekedik is, várj rá.” Az 1335-höz való eljutás áldása annak az áldása, hogy valaki eljut ebbe a történetbe, ahol az Úr véghezviszi az Éjféli Kiáltást.

Nem mindenkinek lesz megengedve, hogy részt vegyen az Éjféli Kiáltásban. Némelyek azért haladtak együtt a milleritákkal, nem pedig a Jézus Krisztussal való saját személyes tapasztalatuk vagy Isten Igéjének személyes tanulmányozása miatt, hanem félelemből. Mielőtt az Éjféli Kiáltás elérkezik, az Úr elkülöníti ezeket a testvéreket a mozgalomtól. Az első csalódás annak a folyamatnak a része, amely az Éjféli Kiáltásra készít elő. Ellen White szerint, ha ezt nem értjük meg, letérünk az ösvényről az alattunk lévő gonosz világba.

A második angyal üzenetének megerősödése

A Korai Írások 238. oldaláról: „A második angyal üzenetének végéhez közel nagy világosságot láttam a mennyből, amely Isten népére ragyogott. E világosság sugarai oly fényesnek tűntek, mint a nap, és angyalok hangját hallottam, amint ezt kiáltották: »Ímé, jön a vőlegény!«” Ez volt az Éjféli Kiáltás, amelynek erőt kellett adnia a második angyal üzenetének. Az úttörők megértették, hogy az első angyal üzenete 1798-ban érkezett el, de az Oszmán Birodalom összeomlásával 1840-ben nyert felhatalmazást. Minden üzenet egy adott időpontban érkezik meg, és azután nyer felhatalmazást. A második angyal üzenete 1844. március 22-én érkezik el, amikor a protestáns egyházak bezárták ajtaikat a millerita üzenet előtt. Az Éjféli Kiáltás felhatalmazza a második angyal üzenetét. A harmadik angyal üzenete 1844. október 22-én érkezik el, és akkor nyer felhatalmazást, amikor a Jelenések 18 hatalmas angyala csatlakozik hozzá. Minden üzenet megérkezik a történelemben, és azután nyer felhatalmazást. Ezt fontos megérteni.

Az Éjféli Kiáltás erőt adott a második angyal üzenetének. Angyalok küldtek a mennyből, hogy felrázzák a bátorságukat vesztett szenteket, és előkészítsék őket a rájuk váró nagy munkára. Nem a legtehetségesebb férfiak voltak az elsők, akik ezt az üzenetet befogadták. William Miller nem az elsők között kapta meg ezt az üzenetet; éppen ellenkezőleg, ő volt az utolsó, aki megkapta. Ő volt a legtehetségesebb az üzenet megértésében, míg Samuel Snow volt az első. Akik korábban vezető szerepet töltöttek be a munkában, azok voltak az utolsók, akik elfogadták, és segítettek növelni a kiáltást. Történelmileg az Éjféli Kiáltás üzenetét utolsóként William Miller fogadta el.

A nagy küzdelem, 376. tőből:

Az Éjféli Kiáltás felhatalmazó erejének idején mintegy 50 000-en hagyták el az egyházakat. Mivel Miller munkája kezdetben az egyházak épülését szolgálta, először kedvezően fogadták; ám amikor a lelkészek és vallási vezetők az adventtan ellen döntöttek, és el akartak fojtani minden e tárggyal kapcsolatos megmozdulást, a szószékről ellene fordultak, és megtagadták tagjaiktól azt a lehetőséget, hogy a második adventről szóló prédikációkat hallgassanak, sőt még azt is, hogy reménységükről a közösségi összejöveteleken beszéljenek.

Az Adventista Egyház mai vezetői, akik megtiltják e üzenet tanítását az egyházban, sőt még magánházakban is, itt a millerita mozgalomban vannak előképezve.

A hívők nagy megpróbáltatás és tanácstalanság közepette találták magukat. Szerették gyülekezeteiket, és vonakodtak elszakadni tőlük; de amikor látták, hogy Isten Igéjének bizonyágtételét elfojtják, és megtagadják tőlük a próféciák vizsgálatának jogát, úgy érezték, hogy az Isten iránti hűség megtiltja nekik az engedelmességet. Azokat, akik igyekeztek kizárni

Isten Igéjének bizonyágtételét, nem tekinthették Krisztus egyházát alkotóknak. Ezért jogosnak érezték, hogy elszakadjanak korábbi közösségüktől. 1844 nyarán mintegy 50 000-en kiváltak az egyházakból.

Miller felfogása és az igazi éjféli kiáltás

Damsteegt elder A hetednapi adventista üzenet és küldetés alapjai című könyve szerint Miller úgy vélte, hogy Dániel 8:14 kijelentésének és a Jelenések 14 első angyalának hirdetése volt az Éjféli Kiáltás — „Ímé, jön a vőlegény.” Úgy hitte, hogy ez az üzenet Krisztus második eljövételét azonosítja. Miller úgy gondolta, hogy az egész történet volt az Éjféli Kiáltás, Ellen White azonban kijelenti, hogy az Éjféli Kiáltás egy meghatározott időpontban teljesedett be. Samuel Snow előadásának „Az igaz Éjféli Kiáltás” címet adta, hogy megkülönböztesse azt attól a millerita tanítástól, mely szerint az Éjféli Kiáltás az általános üzenet volt.

A legszellemibb emberek fogadták be először az üzenetet, és azok, akik korábban vezető szerepet töltek be a munkában, utolsóként fogadták el azt, és segítettek növelni a kiáltást. William Miller, aki 1833-tól kezdve vezette a munkát, küzdött az Éjféli Kiáltás üzenetével, amikor az 1844 augusztusában elhangzott. Bizonytalan volt az egyházaktól való elkülönülés kérdésében, és sok éven át az Éjféli Kiáltás egy másik értelmezését tanította.

William Miller ezt írta:

„Soha nem állítottam bizonyossággal valamely meghatározott napról az Úr megjelenését illetően, mivel hittem, hogy senki sem ismerheti a napot és az órát. Minden nyomtatásban megjelent előadásomban — amint az a címlapon is látható — ez szerepelt: körülbelül az 1843. évben. Minden szóbeli előadásomban következetesen azt mondtam hallgatóimnak, hogy az időszakok 1843-ban érnek véget, ha nincs tévedés számításomban; de azt nem állíthattam, hogy a vég még annál az időpontnál korábban ne következhetne be, és hogy nekik szüntelenül készen kell állniuk. 1842-ben némely testvérek nagy határozottsággal hirdették a pontos évet, és megfeddtek engem amiatt, hogy egy „ha”-t belefoglaltam.”

1842 májusában megjelent az 1843-as ábra, és a testvérek azt mondták Millernek, hogy hagyja el az „ha” szót előadásából.

Miller így folytatta: „A nyilvános sajtó azt is közzétette, hogy az Úr eljövételére egy meghatározott napot, április huszonharmadikát tűztem ki. Ezért azon év decemberében, mivel számításomban semmi tévedést nem láttam, közzétettem azt a meggyőződésemet, hogy az Úr valamikor 1843. március 21. és 1844. március 21. között el fog jönni.” Miller már korábban arra a következtetésre jutott, hogy a hetedik hónap tizedik napja a döntő időpont, és jóval azelőtt, hogy Samuel Snow ezt a következtetést a „Midnight Cry” hirdetésére felhasználta volna, Miller már írt erről. Miller volt az, akit az Úr arra használt, hogy összeállítsa azt az érvelést, amelyet Samuel Snow alkalmazott 1844. október 22-ének meghatározására.

Miller ezt írta: „Az 1843. év folyamán a sajtó és némely szószék részéről a leghevesebb gyalázkodás zúdult rám és azokra, akik velem együtt álltak. Indítékainkat támadták, elveinket meghamisították, jellemünket megrágalmazták.” Az idő múlt, és 1844. március 21-e is elmúlt

anélkül, hogy az Úr megjelent volna. A csalódás nagy volt, és sokan többé nem jártak velük. Ezt megelőzően, 1840-től kezdve, a Milleriták számát mintegy 200 000-re becsülték, de ekkorra már csak 50 000 maradt.

Miller így folytatta: „Ezt megelőzően, 1843 őszén, némely testvéreim elkezdtek az egyházakat Babilonnak nevezni, és azt sürgetni, hogy az adventistáknak kötelességük kijönni közülük. Emiatt igen elszomorodtam. Nemcsak a hatása volt nagyon káros, hanem úgy tekintettem rá, mint Isten Igéjének elferdítésére, az Írások kiforgatására.” Miller küzdött a második angyal üzenetével, ami még nehezebbé tette számára az igazi Éjféli Kiáltás üzenetének elfogadását. Ez a gyakorlat elterjedt, és az egyházak bezárultak előttük, ellenségeskedést szítva, és a legtöbb adventistát elszakítva a maguk egyházaitól.

Azzal, hogy az általa közzétett időpont elmúlt, Miller elismerte csalódását a pontos időszakra vonatkozóan, de hitét megtartotta. 1844 nyarán tovább folytatta munkálkodását Nyugaton egészen a Hetedik Hónap mozgalomig. E mozgalomban semmi része nem volt, kivéve egy tizenhét hónappal korábban írt levelét a mózesi törvény azon ünnepi megtartásairól, amelyek arra a hónapra mutattak. Nem számított arra, hogy e témákat ilyen módon fogják felhasználni, vagy hogy az efféle bizonyítékban való hit az üdvösség próbájává lesz. Nem vállalt közösséget a mozgalommal egészen 1844. október 22-e előtt két vagy három héttel. Egy Himesnek 1844. október 6-án írt levelében Miller ezt írta: „Dicsőséget látok a hetedik hónapban, amelyet azelőtt soha nem láttam... Most pedig, áldott legyen az Úr neve, szépséget, összhangot, egyetértést látok az Írásokban, amelyért régóta imádkoztam, de mind e mai napig nem láttam. Áldjad az Urat, ó én lelkem. Áldottak legyenek Snow testvér, Storrs testvér és mások azért az eszköz voltukért, hogy szemeimet megnyitották. Már majdnem otthon vagyok. Dicsőség, dicsőség, dicsőség, dicsőség.”

Később Miller újragondolta az Éjféli Kiáltást, és rajongásnak nevezte azt. Damsteegt megjegyzi, hogy Snow az Éjféli Kiáltás üzenetének alapvető vázlatát Miller korábbi munkájából merítette.

Snow számításai, amelyeket 1844 márciusában tettek közzé, kevés figyelmet keltettek egészen az 1844. augusztus 12–17. között tartott exeteri tábori összejövetelig. Ott Krisztus visszatérésére vonatkozó pontos dátuma sok milleritát megindított, és missziós törekvésüket tetőpontra emelte. Válaszuk Hetedik Hónap mozgalom néven vált ismertté. Jóllehet a millerita vezetők kezdetben szkeptikusak voltak, néhány héttel a várt esemény előtt csatlakoztak a mozgalomhoz, és lehetővé tették, hogy Snow nézeteit kinyomtassák és támogassák.

Az Éjféli Kiáltás és annak következményei

Ellen White első látomása Isten népét mutatja a menny felé vezető ösvényen, mögöttük egy világossággal, amelyet Éjféli Kiáltásnak neveztek. Meg kell érteni azt az üzenetet, amelyet Samuel Snow hirdetett. 1842 májusában 300 táblázatot nyomtattak 300 prédikátor számára. 1844. március 22-re, az első csalódás után, a táblázatot félretették, és sokan elhagyták a mozgalmat. Azoknak, akik megmaradtak, várniuk kellett. Az exeteri tábori összejövetelen Snow megmutatta, hogy az Úr 1844. október 22-én, az Engesztelés Napján jön el. Ez indította őket arra, hogy hirdessék az üzenetet.

Joseph Bates elbeszélte, hogy az exeteri tábori összejövetel után, amint végighaladt a vasúti kocsikon, hangokat hallott, amint ismételték: „Ímé, jön a vőlegény!” Ez a mozgalom két hónap alatt végigsöpört az Egyesült Államokon, és az 1844. október 22-i nagy csalódáshoz vezetett.

Damsteegt megjegyzést fűz az adventisták low hamptoni konferenciájához, 1844. december 28–29-én, amelyen Himes és Miller is részt vett. Himes arra buzdított, hogy vigasztalják a szenteket, ébresszék fel a keresztyén világot, és hirdessék az üdvösséget a bűnösöknek. Néhány héttel később az Advent Press újraindult, és Himes kijelentette, hogy az üdvösség ajtaja nyitva áll. Miller fokozatosan feladta a végletes „bezárt ajtó” felfogást, és visszatért a Midnight Cry-ről vallott eredeti nézetéhez. Ugyanabban a hónapban Ellen White megkapta első látomását, amely megmutatta, hogy azok, akik elutasítják a Midnight Cry-t, letérnek az ösvényről. Ez a látomás úgy szólt William Millernek, mint bárki másnak.

William Miller végső próbája és öröksége

A Korai írások 257. oldaláról:

Ezt követően figyelmem William Millerre irányult. Tanácsalannak tűnt, és népe miatt aggodástól és gyötrelemtől meggörnyedt. Az a csoport, amely 1844-ben egységes és szeretetteljes volt, elveszítette szeretetét, egymás ellen fordult, és hideg, visszaesett állapotba süllyedt. Amikor ezt szemlélte, a bánat felőrölte erejét. Láttam, hogy vezető emberek figyelik őt, elsősorban Joshua Himes, és attól félnek, hogy elfogadja a harmadik angyal üzenetét.

A harmadik angyal üzenete e szövegösszefüggésben a szombat. Amikor Miller a mennyből jövő világosság felé hajlott, ezek az emberek tervet szőttek, hogy elvonják értelmét attól. Emberi befolyás sötétségben tartotta őt, és megőrizte befolyását azok között, akik ellenezték az igazságot. Végül Miller felemelte szavát a mennyből jövő világosság – a szombat – ellen. Nem fogadta el azt az üzenetet, amely megmagyarázta volna csalódását, és világosságot és dicsőséget vetett volna a múltba. Az emberi bölcsességre támaszkodott az isteni helyett. A munkától és az életkorától megtörtén nem volt annyira felelős, mint azok, akik visszatartották őt az igazságtól. A bűn őrajtuk nyugszik. Ha Miller megláthatta volna a harmadik angyal világosságát, sok minden magyarázatot nyert volna. Ám testvérei oly mély szeretetet vallottak iránta, hogy úgy gondolta, soha nem tudna elszakadni tőlük. Isten megengedte, hogy a halál hatalma alá kerüljön, és elrejtette őt a sírban azok elöl, akik elvonták őt az igazságtól. Mózes vétkezett, mielőtt belépett volna az Ígéret Földjére; hasonlóképpen Miller is vétkezett, amikor már hamarosan belépett a mennyei Kánaánba. Mások vezették őt erre; másoknak kell számot adniuk ezért. Az angyalok azonban örködnék Isten e szolgájának drága pora felett, és előjön majd az utolsó trombita szavára.

Következtetés: Tanulságok a mára

Összegzésképpen: William Miller a világ végén élő hetednapi adventistákat jelképezi. Ellen White első látomása inkább a mi időnkre vonatkozik, mint a sajátjára. A világ végén a hetednapi adventisták el fogják utasítani az Éjféli Kiáltás világosságát. Az Éjféli Kiáltás világossága csak e történelem megértése által érthető meg. Az első csalódás megtisztította a millerita mozgalmat azoktól, akik helytelen indítékokból voltak ott, és felkészítette a népet arra a próbatételre, amely

elvezette őket a Szentek Szentjébe. Akik eljutnak az első csalódásig, csak akkor áldottak, ha megvárják 1844. október 22-ét. Ezt az időt Isten arra rendelte, hogy olyan népet formáljon, amelyet összegyűjt a Szentek Szentjébe. Elutasítani az Éjféli Kiáltást és letérni az ösvényről annyi, mint elutasítani ezt az egész történelmet.

William Miller három hibát követett el, és bennünket mindig három próba ér. Első tévedése az volt, hogy 1844 decemberében elutasította az Éjféli Kiáltást. Második tévedése az volt, hogy Isten helyett emberekre hallgatott, ami harmadik hibájához vezetett: a szombat elutasításához. A világ végén a hetednapi adventisták el fogják utasítani az Éjféli Kiáltás történetét és a régi ösvényekhez való visszatérésre szóló felhívást, mert vezetőikre hallgatnak. Ezzel előkészítik magukat a fenevad bélyegére, megismételve Miller háromlépcsős próbatételi folyamatát, amely azzal kezdődik, miként viszonyulnak az Éjféli Kiáltás üzenetéhez és történetéhez.

Mindössze két olyan prófécia van, amely az első csalódástól a második csalódásig terjedő történelemmel foglalkozik: a 2300 nap („Ha késik is a látomás, várj reá”) és a 2520. A 2520 elvetése egyet jelent az Éjféli Kiáltás elvetésével. Az Éjféli Kiáltás elvetése azt jelenti, hogy az ember letér az ösvényről az alatt levő gonosz világba.

Ezzel a következő előadásban foglalkozunk majd bővebben.